

Звук і музика в кіно: емоційний вплив на аудиторію у світлі проблеми інтерактивності

Владислав Карашук

Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

Анотація. *Мета статті* — крізь призму проблеми інтерактивності з'ясувати особливості та інструменти впливу звуку й музики в кіно на емоції глядацької аудиторії. *Результати дослідження.* У статті наголошується, що здатність звуку й музики впливати на емоційні та когнітивні процеси визначає необхідність звукового супроводу будь-якого аудіовізуального твору, особливо кіно. Звуки й музика створюють відповідну атмосферу та емоційний настрій аудиторії, залишаючись фундаментальним складником виробництва кінофільмів, взявши на себе провідну роль у досвіді перегляду їх аудиторією, адже саме звук має здатність створювати мультисенсорний досвід, що посилює загальний вплив візуального зображення. *Наукова новизна* полягає в окресленні аспектів дослідження проблем інтерактивності в контексті загального синтезу мистецтв і галузей знань та взаємозв'язку між музикою і звуками в кіномистецтві та емоціями глядачів. *Висновки.* Особливості та інструменти впливу звуку й музики в кіно на емоції глядацької аудиторії тісно пов'язані з проблемами інтерактивності. Звук і музика мають суттєвий вплив на мозок і тіло людини, стимулюючи когнітивні, фізіологічні та біохімічні процеси, створюючи відповідний емоційний стан і забезпечуючи творчий діалог глядачів із твором кіномистецтва; вони відіграють важливу роль у створенні відповідної атмосфери, передаванні сенсу й посиленні емоційного впливу аудіовізуального твору на аудиторію. Звуковий дизайн кіно допомагає створити багатовимірний емоційний досвід, що підсилює візуальне сприйняття та максимально занурює глядача у світ фільму. Ретельно підбираючи звукові елементи й маніпулюючи ними, можна викликати певні емоції, створюючи більш захопливий і вражаючий досвід для аудиторії. Саундтрек, звукові ефекти, діалоги, паузи визначають глядацьке сприйняття сцен, настроїв фільму та його персонажів. Звук і музика, що лунають за кадром, відіграють вирішальну роль у досвіді перегляду фільму. Фактично звуковий супровід у кінофільмі — це емоційна підказка, яка дає змогу правильно інтерпретувати та покращити розуміння візуальної історії завдяки емоційному підсиленню подій, що відбуваються на екрані.

Ключові слова: кіномистецтво; звук; музика; кіно; фільм; емоції; творчий діалог; глядацька аудиторія

Для цитування

Карашук, В. (2025). Звук і музика в кіно: емоційний вплив на аудиторію у світлі проблеми інтерактивності.

Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство, 52, 36–43. <https://doi.org/10.31866/2410-1176.52.2025.334036>

Вступ

Проблеми інтерактивності в історії взаємо-впливів різних видів мистецтва (література, живопис, музика, кіно та ін.), що спостерігаються в контексті загального синтезу мистецтв, та різних галузей знань дедалі більше привертають до себе увагу науковців. Взаємодія музики з кіномистецтвом — основа емоційного впливу кіно на глядацьку аудиторію.

Відомо, що звуки й музика мають здатність впливати на життя людини, викликаючи приємні або неприємні емоції. Музика — це результат комбінації звуків. У китайській мові слово «музика» складається з двох ідеограм (音樂), які означають «насолоджуватися звуком» (Fernández Lozano, 2021). У Стародавньому Єгипті ієрогліфічні знаки, які передавали на письмі слово «музика», були ідентичні тим, які передавали слова, що характеризують стан радості та благополуччя (Fernández Lozano, 2021).

Врахування здатності звуку й музики впливати на емоційні та когнітивні процеси багато в чому визначає потребу в звуковому супроводі будь-якого аудіовізуального твору, незалежно від мети його презентації — для розваг, навчання, передавання повідомлення тощо. Найбільш активно здатність звуку й музики впливати на емоції реципієнтів використовується в одному з найпопулярніших аудіовізуальних мистецтв — кіно. Використання музики й звуків для створення відповідної атмосфери та емоційного настрою аудиторії є ефективною практикою, що продовжує залишатися фундаментальним складником виробництва кінофільмів. Актуальність кіномистецтва з роками лише зростає, що, своєю чергою, потребує постійного моніторингу впливу звуку й музики на емоції та настрої глядачів.

Аналіз попередніх досліджень. Зарубіжні напрацювання впливу звуків та музики на емоції представлені і статтями, і вагомими дослідницькими проєктами. Так, І. Москера (Mosquera Cabrega, 2013) зосереджується на вивченні музики як психологічного явища та її ролі в розвитку емоційних переживань — позитивних і негативних. В. Мальдонадо Нейра (Maldonado Neira, 2021) вивчає вплив музики на вираження людських емоцій та ідентичності музичних жанрів, а також людські емоції в контексті зв'язку з музикою.

Безпосередньо музиці в кіно присвячене дослідження А. д'Артеней (d'Artenay, 2019), у якому автор аналізує використання музичного супроводу як засобу підкріплення візуальної розповіді з метою впливу на емоції та реакцію аудиторії в контексті кіно і візуальних медіа. А.-Дж. Коен (Cohen, 2010) аналізує внесок музики в сприйняття кінофільму, зокрема емоційні явища, викликані музикою в контексті кіно, а також вагому роль музики в інтерфейсі художніх і нехудожніх елементів фільму.

Українські дослідники з різних галузей наукового знання останніми роками також активно звертаються до дослідження зв'язку між звуками, музикою та емоціями. Р. Добровольська (2023), вказуючи на нерозривний зв'язок звуку та емоцій, аналізує історію становлення музикотерапії у Великій Британії та США, що передбачає використання музики в терапевтичних цілях для набуття досвіду музичного сприймання й самовираження. Ю. Фурдуй, І. Гутнік та О. Поддубна (2023) оцінюють вплив звуку низькочастотного камертону на суб'єктивне відчуття психоемоційного (настрій, активність) та фізичного стану (самопочуття) в молоді. Результати проведеного дослідження продемонстрували стимулюючий (самопочуття, настрій) ефект низькочастотного звуку (Фурдуй

та ін., 2023). Б. Гавриш та О. Тимченко (Havrysh & Tymchenko, 2022) досліджують емоції, які є результатом впливу звуку на людину. Авторами описана емоційна модель на основі дискретної теорії емоцій, конкретизовані категорії емоцій для подальшого використання в експерименті для емоційного оцінювання звуків.

Утім, можна констатувати недостатність напрацювань українськими вченими — дослідниками кіномистецтва в аспекті взаємозв'язку звуків, музики та емоцій, що й вплинуло на вибір теми статті.

Мета статті — у світлі проблеми інтерактивності з'ясувати особливості та інструменти впливу звуку й музики в кіно на емоції глядацької аудиторії.

Результати дослідження

У ході дослідження виявлено широкий спектр аспектів розгляду означеної проблеми в сучасній науці. Найбільші досягнення у вивченні проблем інтерактивності, з'ясуванні особливостей та інструментів впливу одних видів мистецтва на інші (як-от: літератури на кіно), спостерігається серед літературознавців (Л. Генералюк, А. Гурбанська, Г. Клочек, В. Кондрашов, Т. Яровенко та ін.) У середовищі мистецтвознавців та представників інших галузей науки тема впливу звуку й музики в кіно на емоції глядачів ще не набула належної уваги. Заради об'єктивності досліджень варто визнати період «внутрішньоутробного розвитку кіно, його поступового визрівання в лоні старших мистецтв» (Генералюк, 2008, с. 6), на чому наголошує Г. Клочек (2012), водночас закликаючи оцінити відкриття Л. Генералюк «кінематографізму» Т. Шевченка «як певний і вельми значущий прорив в осмисленні поетики» митця (Генералюк, 2008, с. 6).

У цьому зв'язку важливо зазначити: використання звуку й музики українським кінематографом посприяло його піднесенню на вищий художній, національно-ментальний, інтелектуально-психологічний, морально-етичний та філософський рівень, що особливо засвідчує українська кінопродукція доби поетичного кіно та певного часу після «хрущовської відлиги», створена, зокрема, на кіностудії імені О. Довженка. Має рацію С. Тримбач (2023): «Кіностудія імені Довженка впродовж 1960-х років мала саме студійний статус, тобто там поєднувалися власне виробничі, з одного боку, і творчо-експериментальні, власне студійні процеси, з другого» (с. 142). Так, у фільмі С. Параджанова «Тіні забутих предків» (1965), для якого характерна міфологізація реального побуту й життя Гуцульщини, на протигагу словесно-

му засиллю ідеологічних догм, у кінематографічному вираженні національної самобутності героїв домінують дух творчої свободи, звуки природи та музика і в часопросторі студійного комплексу, і в гуцульських селах та Карпатських горах, що й вивело цей кінотвір у розряд світових шедеврів.

Стосовно з'ясування особливостей та інструментів впливу звуку й музики в кіно на емоції глядачів варто зазначити, що емоційно найпотужніше почуття, яке слугує найбільшим джерелом емоцій, — це слух. Недарма, починаючи з п'ятого місяця вагітності, дитина реагує на музичні подразники і дуже чутлива до почуттів, які викликають у матері звуки (*Múltiples beneficios de la música*, 2018).

«Фізичними носіями сигналів, що доносяться до органів слуху, є акустичні (звукові) хвилі — механічні хвилі, які поширюються в повітрі і сприймаються слуховими органами» (Navrysh & Tymchenko, 2022, р. 61). Тобто звук — це фактично хвиля тиску, яка поширюється в повітрі, а частота звукової хвилі визначає її висоту. Чим нижча частота, тим глибший звук. Басові частоти зазвичай коливаються від 20 до 250 Гц, а вищі частоти (наприклад, голоси людей та мелодії) належать до діапазону від 250 до 20 000 Гц (Стасько та ін., 2010).

Емоційна інформація, як наголошують Б. Гавриш та О. Тимченко, існує у будь-якому звуці: людській мові, музичних творах, звуках довкілля, включаючи звуки діяльності людини, тварин, механізми або природні явища (дощ, вітер та ін.), тому людина налаштована на постійну зміну акустичного середовища (Navrysh & Tymchenko, 2022, р. 62).

Під час прослуховування різних звуків активуються ділянки мозку, пов'язані з відповідними емоціями. Коли людина слухає приємну музику, в організмі продукуються певні хімічні речовини, які впливають на центральну нервову систему. Стимулюється виробництво нейромедіаторів (дофаміну, окситоцину, ендорфінів), що сприяє відчуттю радості та оптимізму. Також генеруються альфа-хвилі мозку, пов'язані зі станом фізичного та розумового розслаблення.

Звуки можуть викликати тривогу, тому стимулюючи музика підвищує фізіологічну та психологічну активацію, посилюючи занепокоєння та емоційні реакції. І навпаки — седативна музика зменшує ці реакції.

Така адаптивна цінність музики для фізичного та психічного здоров'я стала основою музичної терапії. У другій половині 40-х років ХХ ст. представники Віденської школи (І. Альтшулер, В. ван де Волл, Е. Тайер Гастон) популяризували

музикотерапію як ефективний метод лікування, сприяли визнанню спеціальності як рівноцінної серед медичних, започаткували відповідні програми для музикотерапевтичної освіти (Добровольська, 2023).

Директор першого тренінгу з музичної терапії у Канзаському університеті Е. Тайер Гастон, а також І. Альтшулер виділили модифікації на рівні настрою залежно від прослуханої музики: спілкування та вираження емоційних станів, сприяння вираженню глибоких емоцій, зміна настрою, стимулювання емоцій і почуттів, пов'язаних із певними ситуаціями (Добровольська, 2023).

Описані випадки, коли пацієнти з ураженням головного мозку, що призвело до глибоких змін у сприйнятті ритму, тону та мелодії, були в змозі сприймати емоційну складову музики. Звук може стимулювати відповідь таламуса навіть якщо на свідомому рівні не відбувається жодних змін, а структури мозку, які обробляють емоції, еквівалентні тим, які обробляють музику (Bonnin & Ballarini, 2020). Це свідчить про безпосередній зв'язок між звуком та емоціями, які, крім того, опрацьовуються підсвідомо.

Також прослуховування музики викликає емоційний катарсис, не виражений вербально. Механізми мелодії та ритму діють як попереднє задоволення, стимулюючи фантазії, щоб підкупити механізми захисту з метою вивільнення емоцій і розслаблення, що дає змогу вільно виражати себе (Pomar Vázquez, 2024).

Здатність звуків впливати на емоції глядача активно використовують у аудіовізуальному мистецтві, особливо в кіно. Дослідники вважають звук одним із найсильніших джерел емоцій у кінофільмі, наголошуючи, що сенс фільму є продуктом взаємодії різних елементів, засобів і ресурсів, використаних для побудови кінооб'єкта, в тому числі звуків (Moniz, 2017, р. 85).

Спочатку основне завдання музики передбачало лише технічне маскування шуму проєктора (Cohen, 2010, р. 881). Утім, пройшовши неймовірно довгий шлях, кіномузика взяла на себе провідну роль у сучасному досвіді перегляду кіно аудиторією. Адже саме звук має здатність створювати мультисенсорний досвід, що посилює загальний вплив візуального зображення. Тому основною метою усіх звуків в кіно стало не лише передавання емоцій, а й формування атмосфери для глибокого впливу на глядача. Так, у фільмі І. Миколайчука «Вавилон ХХ» (1979), поставленим за романом В. Земляка «Лебедина зграя», «перед глядачем постає різкий статичний контраст двох сцен (бідність — багатство): 1) утомлена жінка несе на собі сніп, біля неї мала дитина з в'язанкою дров, тра-

гічність зображуваного посилює важке дихання жінки й церковні дзвони; 2) чоловік на возі, який тягнуть два кремезні воли, звуковим супроводом є їхнє ревіння» (Ткаченко & Шуляк, 2023, с. 118).

До основних складників звукового супроводу кінофільму можна віднести: саундтрек (музику в кіно), звукові ефекти, діалоги, паузи (тишу).

Саундтрек, або музика в кіно визначають емоційне тло конкретної сцени або всього фільму. З їхньою допомогою можна передати почуття спокою, радості, люті, ненависті й ін. Тривожна музика може підсилювати напругу під час страшною сцени, а ніжна мелодія — створювати відчуття романтики.

Різні звукові характеристики, такі як висота, гучність, тембр, здатні викликати різні емоції та асоціації. Наприклад, високі частоти часто асоціюються з тривогою, а низькі — зі спокоєм (Holman, 2018). Відтак музика до фільму може викликати емоції, пов'язані з різними параметрами її музичної структури, серед яких ритм, мелодія, гармонія, тон, тональність, гучність, тиша.

Ритм є фізичною стимуляцією, яка безпосередньо впливає на фізичне тіло. Повільні ритми викликають спокій, а швидкі спонукають до руху. Загалом весела музика має швидкий темп, а сумна — повільний. Нерегулярний ритм викликає радість і стимулює, тоді як монотонний може викликати почуття смутку. Повільний, мелодійний саундтрек може створити відчуття елегантності та вишуканості, тоді як швидкий, енергійний ритм може викликати хвилювання та тривожні очікування.

Гармонійна музика дає відчуття рівноваги та спокою. Якщо музика дисонує, виникає почуття дратівливості, тривоги. Весела музика містить велику кількість гармонійних звуків, на відміну від сумної.

Високі звуки стимулюють, діючи переважно на нервову систему та м'язові контрактири, пов'язані зі сприйняттям радості.

Низькочастотні звуки в басовому діапазоні безпосередньо впливають на наші емоції завдяки тому, як наш мозок їх інтерпретує. Низькі ноти при низькій гучності — це звуки, які спонукають нас до повільних рухів або стану безтурботності, спокою або роздумів, вони мають заспокійливий, обнадійливий ефект. Недарма «використання камертону з низькою частотою коливань є вагомою складовою біоакустичної терапії та звукової психотерапії» (Фурдуй та ін., 2023, с. 280). Гуркітливі вібрації, які резонують у тілі, при високій гучності проникають глибоко в тіло, активуючи симпатичну нервову систему. Це викликає викид адреналіну, підвищене збудження, прискорене

серцебиття та прилив енергії. Не дивно, що гучна музика з басами часто асоціюється з інтенсивними емоціями та відчуттям ейфорії.

Викликають ейфوریю й мажорні тональності, сповнюючи відчуттям щастя, а меланхолію чи смуток викликають мінорні.

Варто ще раз підкреслити, що найбільше на інтерпретацію мозком звуку впливає гучність, вона навіть може маскувати та скасовувати попередні ефекти. Загалом висока гучність або інтенсивність, не перевищуючи певних меж, викликає відчуття радості. Низька гучність створює простори більшої інтимності та спокою, а низькі ноти на високій гучності викликають почуття страху або небезпеки.

Така здатність звуків виходить з їхньої можливості стимулювати емоції, коли це необхідно для виживання. Саме в такому контексті можна зрозуміти суттєвий соціальний компонент звуку, який сприяє синхронізації настрою на колективних заходах, як, наприклад, у випадку військової чи релігійної музики. «Масові бойові крики, барабанний бій пригнічують противника. Сирени літаків-штурмовиків та бомбардувальників викликають у нього жах, бажання втекти. Тепер цьому знайдене пояснення: гучні звуки збуджують людину, сприяють надходженню в кров великої кількості гормонів, зокрема адреналіну, внаслідок чого виникає відчуття небезпеки, страху» (Havrysh & Tymchenko, 2022).

Крім того, музика є засобом співпереживання. Наприклад, при прослуховуванні музики разом аудиторія наче живе в рамках однієї мелодії, артикулює один текст, рухається в одному ритмі звук за звуком, через постійне сприйняття іншого, докладаючи зусиль, щоб залишатися єдиним цілим. Її дії синхронізовані в часі, тіла резонують з однаковими вібраціями, увага прикута до одного центру, думки єдині. Творчий діалог такого типу спостерігається у сценах смерті й сороміцького танцю Мальви та Фабіяна під "волоську мелодію" (фільм «Вавилон XX»), у якій органічно переплівався мелос різних народів.

Звук настільки потужний інструмент, що навіть його відсутність здатна викликати певні емоційні та/або когнітивні реакції. Інколи відсутність звуку у певних епізодах фільму (пауза, мовчання) може бути настільки ж ефективною, як і музика чи звукові ефекти. Під час звукової паузи у аудиторії підвищується увага, може виникнути страх, здивування тощо. Мовчання може підкреслити драматичний момент або створити напруженість, коли глядач очікує, що щось станеться. Для створення ефекту очікування часто використовують поступове підвищення низьких частот аж до затухання

звуку, що створює відчуття хвилювання серед глядачів. Контраст із тишею, падіння низьких частот на короткий момент паузи або зниження низьких частот підсилює ефект дропу і дає змогу аудиторії повною мірою відчувати сильні емоції.

Тому не дивно, що автори саундтреків використовують ці структурні елементи музики для передачі конкретних емоцій у фільмі. Моніс взагалі вважає, що музична композиція для кіно повинна розглядатися як інструмент вираження та створення емоції через здатність маніпулювати такими елементами, як гармонія, ритм, мелодія, тембр і/або тональність (Moniz, 2017, р. 86).

Водночас музика не лише один із найефективніших елементів передачі та вираження емоцій, вона по-своєму передає всі атрибути історії, яка розповідається у фільмі, створюючи зв'язки, які не обов'язково відображаються словами та/чи зображеннями.

З когнітивної точки зору емоції безпосередньо залежать від попереднього досвіду людини, а також від асоціацій, пов'язаних з емоційною стимуляцією та ситуаціями, в яких звук був представлений. Звуки наче сприяють запам'ятовуванню минулого досвіду та ситуацій, і ці спогади позитивно чи негативно впливають на настрій. Тобто спогад, який викликає мелодія, провокує асоціацію з іншими спогадами тієї ж емоційної валентності (позитивної чи негативної). Тому музику можна вважати потужним стимулятором для зміни настрою. Відтак повторювані музичні теми або звуки, пов'язані з конкретними персонажами або подіями на екрані, можуть підсилювати емоційний зв'язок глядача з цими елементами фільму, викликаючи певні емоції кожного разу, коли вони з'являються. Наприклад, використання ностальгічних мелодій або знайомих звуків може викликати відчуття комфорту та знайомства, формуючи емоційну прив'язаність до образу. Так, використовуючи звуки, які резонують з емоціями аудиторії, можна встановити міцний зв'язок між героєм фільму і глядачами.

Важливу роль у кіно відіграють різні звукові ефекти. Реалістичні або стилізовані звуки додають фільму глибину та текстуру. Звук вибуху може бути зроблений гучнішим та більш агресивним для підсилення відчуття небезпеки. Звукові ефекти також можуть бути використані для посилення емоційних реакцій персонажів.

Допомагає створити в аудиторії відчуття повної присутності використання просторового звуку. Звук наче переміщується разом з дією на екрані. Недарма свого часу була популярною розробка проєкційних екранів із здатністю проникнення звуку. Рупори динаміків розташовувалися

безпосередньо за екраном, щоб підсилити ілюзію, що звук виходить із плівки (Buhler et al., 2010, р. 312). Це дає змогу глядачеві відчувати себе всередині сцени, підсилює емоційний вплив.

Загальновідомо, що відтінки голосу можуть відображати емоційний стан людини. Тон голосу, інтонація та тембр акторів можуть сильно впливати на сприйняття персонажів та їхніх емоцій під час діалогів. Наприклад, шепіт може передавати інтимність або страх, а гучний голос — гнів чи авторитет.

Крім того, синхронізуючи звукові сигнали з рухами акторів, їхнім діалогом чи світловими ефектами, можна створити цілісне сенсорне відчуття, що сприяє запам'ятовуванню фільму чи окремої сцени.

Висновки

Отже, особливості та інструменти впливу звуку й музики в кіно на емоції глядацької аудиторії тісно пов'язані з проблемами інтерактивності. Звук і музика мають суттєвий вплив на мозок і тіло людини, стимулюючи когнітивні, фізіологічні та біохімічні процеси, створюючи відповідний емоційний стан і забезпечуючи творчий діалог глядачів із твором кіномистецтва; вони відіграють важливу роль у створенні відповідної атмосфери, передаванні сенсу й посиленні емоційного впливу аудіовізуального твору на аудиторію.

Звуковий дизайн кіно допомагає створити багатовимірний емоційний досвід, що підсилює візуальне сприйняття та максимально занурює глядача у світ фільму. Ретельно підбираючи звукові елементи та маніпулюючи ними, можна викликати певні емоції, створюючи більш захоплюючий і вражаючий досвід для аудиторії.

Саундтрек, звукові ефекти, діалоги, паузи відіграють головну роль у тому, як глядач сприймає сцени, настрої фільму та його персонажів. Тому музика відіграє вирішальну роль у досвіді перегляду фільму, це не просто музика, яка випадково лунає за кадром. Фактично звуковий супровід у кінофільмі — це емоційна підказка, яка дає змогу правильно інтерпретувати й покращити розуміння візуальної історії завдяки емоційному підсиленню подій, що відбуваються на екрані.

Наукова новизна статті полягає в окресленні аспектів дослідження проблем інтерактивності в контексті загального синтезу мистецтв і галузей знань та взаємозв'язку між емоціями, музикою і звуками в кіномистецтві.

Перспективи подальших досліджень визначаються потребою в аналізі творчих діалогів сценаристів і режисерів знакових українських фільмів,

які справляють найбільший емоційний вплив на глядацьку аудиторію.

Список посилань

- Генералюк, Л. (2008). *Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва*. Наукова думка.
- Добровольська, Р. (2023). Історико-філософські основи феномену музичної терапії у Великобританії та США. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 60(1), 296–300. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-1-44>
- Клочек, Г. (2012). «Кінематографізм» Тараса Шевченка в контексті інтерактивних стосунків літератури й кіно. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*, 110, 3–15. <https://core.ac.uk/download/pdf/53035666.pdf>
- Стасько, Г. Є., Шуляр, О. Д., Сливоцький, М. Ю., Стефанюк, М. П., Молодій, О. Р., Попелюк, М. В., & Жеребецька, І. І. (2010). *Голос людини та вокальна робота з ним*. Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Ткаченко, А., & Шуляк, М. (2023). Творчий діалог митців: В. Земляк – І. Миколайчук; В. Земляк – В. Денисенко: на матеріалі фільмів «Вавилон XX» і «Совість». *Літературознавчі студії*, 1(64), 115–123.
- Тримбач, С. (2023). Василь Земляк і літературно-мистецький побут Києва 1960–70-х років. *Літературознавчі студії*, 1(64), 137–147.
- Фурдуй, Ю., Гутнік, І., & Поддубна, О. (2023). Дослідження впливу звуку низькочастотних камертонів на суб'єктивне відчуття психо-емоційного та фізичного стану у здорових молодих людей. В *Modern directions and movements in science* [Матеріали конференції] (№ 150, с. 280–283). InterConf. <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/2983>
- Bonnin, J. E., & Ballarini, F. (2020, November 19). *¿Qué ocurre en nuestro cerebro cuando escuchamos o tocamos música?* Chequeado. <https://chequeado.com/el-explicador/que-ocurre-en-nuestro-cerebro-cuando-escuchamos-o-tocamos-musica/>
- Buhler, J., Neumeyer, D., & Deemer, R. (2010). *Hearing the movies: Music and sound in film history*. Oxford University Press.
- Cohen, A. J. (2010). Music as a source of emotion in film. In P. N. Juslin & J. A. Sloboda (Eds.), *Handbook of Music and Emotion: Theory, Research, Applications* (pp. 879–902). Oxford University Press.
- d'Artenay, A. (2019). *The influence of film music on emotion* [Master's Theses, California State University].
- Fernández Lozano, M. (2021). *Expresión Corporal y emociones en el aula de música del siglo XXI* [Degree Project, Universidad de Cádiz]. <https://is.gd/jNW9Ls>

- Havrysh, B., & Tymchenko, O. (2022). Creating a model of the influence of sounds on the emotional state of man. *Computer Systems and Information Technologies*, 3, 61–64. <https://doi.org/10.31891/csit-2022-3-8>
- Holman, T. (2018). *Sound for film and television* (3rd ed.). Routledge.
- Maldonado Neira, V. (2020/2021). *La música como expresión emocional y cultural*. Universidad Pontificia. <https://repositorio.comillas.edu/rest/bitstreams/432269/retrieve>
- Moniz, J.-M.-C. (2017). *Significação musical em cinema: teorias e contextos* [PhD Dissertation, Universidade de Lisboa].
- Mosquera Cabrera, I. (2013). Influencia de la música en las emociones. *Realitas, Revista de Ciencias Sociales, Humanas y Artes*, 1(2), 34–38.
- Múltiples beneficios de la música durante el embarazo tanto para la madre como para el futuro bebé....* (2018, March 30). Academia Miralbuena. <https://academiamiralbuena.com/multiples-beneficios-de-la-musica-durante-el-embarazo-tanto-para-la-madre-como-para-el-futuro-bebe/>
- Pomar Vázquez, M. D. P. (2024). *Catarsis. La música como herramienta terapéutica* [PhD Dissertation, Universidad Bogotá-Colombia].

References

- Bonnin, J. E., & Ballarini, F. (2020, November 19). *¿Qué ocurre en nuestro cerebro cuando escuchamos o tocamos música?* [What happens in our brain when we listen to or play music?]. Chequeado. <https://chequeado.com/el-explicador/que-ocurre-en-nuestro-cerebro-cuando-escuchamos-o-tocamos-musica/> [in Spanish].
- Buhler, J., Neumeyer, D., & Deemer, R. (2010). *Hearing the movies: Music and sound in film history*. Oxford University Press [in English].
- Cohen, A. J. (2010). Music as a source of emotion in film. In P. N. Juslin & J. A. Sloboda (Eds.), *Handbook of Music and Emotion: Theory, Research, Applications* (pp. 879–902). Oxford University Press [in English].
- d'Artenay, A. (2019). *The influence of film music on emotion* [Master's Theses, California State University] [in English].
- Dobrovolska, R. (2023). Istoryko-filosofski osnovy fenomenu muzychnoi terapii u Velykobrytanii ta SshA [Historical and philosophical foundations of the phenomenon of music therapy in Great Britain and the USA]. *Humanities Science Current Issues*, 60(1), 296–300. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-1-44> [in Ukrainian].
- Fernández Lozano, M. (2021). *Expresión Corporal y emociones en el aula de música del siglo XXI* [Body expression and emotions in the 21st century music classroom] [Degree Project, Universidad de Cádiz]. <https://is.gd/jNW9Ls> [in Spanish].

- Furdui, Yu., Hutnik, I., & Poddubna, O. (2023). Doslidzhennia vplyvu zvuku nyzkochastotnykh kamertoniv na subiektyvne vidchuttia psykho-emotsiinoho ta fizychnoho stanu u zdorovykh molodykh liudei [Research on the influence of the sound of low-frequency tuning forks on the subjective feeling of psycho-emotional and physical state in healthy young people]. In *Modern directions and movements in science* [Conference proceedings] (№ 150, pp. 280–283). InterConf. <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/2983> [in Ukrainian].
- Havrysh, B., & Tymchenko, O. (2022). Creating a model of the influence of sounds on the emotional state of man. *Computer Systems and Information Technologies*, 3, 61–64. <https://doi.org/10.31891/csit-2022-3-8> [in English].
- Heneraliuk, L. (2008). *Universalizm Shevchenka: Vzaiemodiia literatury i mystetstva* [Shevchenko's Universalism: The interaction of literature and art]. Naukova dumka [in Ukrainian].
- Holman, T. (2018). *Sound for film and television* (3rd ed.). Routledge [in English].
- Klochek, H. (2012). "Kinematohrafizm" Tarasa Shevchenka v konteksti interaktyvnykh stosunkiv literatury y kino [Taras Shevchenko's "Cinematography" in the context of interactive relations between literature and cinema]. *Research Bulletin. Series: Philological Sciences*, 110, 3–15. <https://core.ac.uk/download/pdf/53035666.pdf> [in Ukrainian].
- Maldonado Neira, V. (2020/2021). *La música como expresión emocional y cultural* [Music as an emotional and cultural expression]. Universidad Pontificia. <https://repositorio.comillas.edu/rest/bitstreams/432269/retrieve> [in Spanish].
- Moniz, J.-M.-C. (2017). *Significação musical em cinema: teorias e contextos* [Musical significance in cinema: Theories and contexts] [PhD Dissertation, Universidade de Lisboa] [in Spanish].
- Mosquera Cabrera, I. (2013). Influencia de la música en las emociones [Influence of music on emotions]. *Realitas, Revista de Ciencias Sociales, Humanas y Artes*, 1(2), 34–38 [in Spanish].
- Múltiples beneficios de la música durante el embarazo tanto para la madre como para el futuro bebé...* [Multiple benefits of music during pregnancy for both the mother and the future baby...]. (2018, March 30). Academia Miralbuena. <https://academiamiralbuena.com/multiples-beneficios-de-la-musica-durante-el-embarazo-tanto-para-la-madre-como-para-el-futuro-bebe/> [in Spanish].
- Pomar Vásquez, M. D. P. (2024). *Catarsis. La música como herramienta terapéutica* [Catharsis. Music as a therapeutic tool] [PhD Dissertation, Universidade Bogotá-Colombia] [in Spanish].
- Stasko, H. Ye., Shuliar, O. D., Slyvotskyi, M. Yu., Stefaniuk, M. P., Molodii, O. R., Popeliuk, M. V., & Zhrebetska, I. I. (2010). *Holos liudyny ta vokalna robota z nym* [The human voice and vocal work with it]. Vydavnytstvo Prykarpatskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stefanyka [in Ukrainian].
- Tkachenko, A., & Shuliak, M. (2023). Tvorchyi dialoh myttsiv: V. Zemliak – I. Mykolaichuk; V. Zemliak – V. Denysenko: na materiali filmiv "Vavylon XX" i "Sovist" [Creative dialogue of artists: V. Zemliak – I. Mykolaichuk; V. Zemliak – V. Denysenko: Based on the material of the films "Babylon XX" and "Conscience"]. *Literary Studies*, 1(64), 115–123 [in Ukrainian].
- Trymbach, S. (2023). Vasyl Zemliak i literaturno-mystetskyi pobut Kyieva 1960–70-kh rokiv [Vasyl Zemliak and the literary and artistic life Kyiv in the 1960–70s]. *Literary Studies*, 1(64), 137–147 [in Ukrainian].

Sound and Music in Cinema: Emotional Influence on the Audience in the Light of Interactivity Issues

Vladyslav Karashchuk

Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Abstract. *The aim of the article* is to reveal peculiarities and tools of the influence of sound and music in cinema on the audience's emotions through the prism of the interactivity problem. *Results.* The article emphasises that the ability of sound and music to influence emotional and cognitive processes affects the necessity in sound accompaniment of any audiovisual work, especially cinema. Sound and music create an appropriate atmosphere and emotional mood of the audience, remaining a basic component of film production, assuming a leading role in the experience of the audience's film-watching. After all, it is just the sound that has the ability to create a multisensory experience that enhances the overall influence of the visual image. *The scientific novelty* grounds on outlining aspects of the study of interactivity issues in the context of the general synthesis

of arts and knowledge spheres, as well as the interaction between music and sounds in cinematography and viewers' emotions. *Conclusions.* The peculiarities and tools of the influence of sound and music in cinema on the audience's emotions are closely related to interactivity issues. Sound and music have a significant impact on the human brain and body, in such a way stimulating cognitive, physiological and biochemical processes, creating an appropriate emotional state and ensuring a creative dialogue of viewers with a cinematography work; they play an important role in creating an appropriate atmosphere, transferring meaning and enhancing emotional influence of the audiovisual work on the audience. Cinema sound design helps to create a multidimensional emotional experience that enhances visual perception and maximally immerses viewers in the world of the film. By carefully selecting and manipulating sound elements, certain emotions can be evoked, creating a more immersive and impressive experience for the audience. Soundtracks, sound effects, dialogues and pauses determine the audience's perception of scenes, the mood of the film and its characters. Sound and music that are present off-screen play a crucial role in the experience of film watching. In fact, sound issues in films are an emotional cue that allow to correctly interpret and improve the visual story understanding due to emotional amplifying events taking place on the screen.

Keywords: cinematography; sound; music; cinema; film; emotions; creative dialogue; audience

Відомості про автора

Владислав Карашук, аспірант, Київський національний університет культури, Київ, Україна, ORCID iD: 0009-0006-0873-0931, e-mail: vladkaraschuk.info@gmail.com

Information about the author

Vladyslav Karashchuk, PhD Student, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine, ORCID iD: 0009-0006-0873-0931, e-mail: vladkaraschuk.info@gmail.com

